

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440
Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@statsforvalteren.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/729-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 09.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	28/22	20.06.2022

Klage/ending av søknad angående utviding av bygningsmasse ved Skjerlevatn, gnr/bnr 102/108, i Hægebostad kommune

Vedlegg:

- 1 Hægebostad - Skjerlevatn - 102/108 - kommentarer til vedtak - utviding av bygningsmasse med nytt anneks**

Forvalters innstilling

I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane kap. IV pkt.1.1 avslår verneområdestyret for SVR søknaden fra Jone Haugland om å bygge et tilbygg til et skjul ved Skjerlevatn i Hægebostad kommune.

Verneområdestyret legger vekt på at søker fra før har to driftshytter på eiendommen. Tiltaket innebærer ei bruksending fra uthus, til kombinert bruk til opphold, overnatting og vedskjul. Verneområdestyret viser her til forvaltningsplanen kap. 2.3.4 om at det ikke er anledning til bruksending av uthus. En tillatelse som omsøkt vil ha stor presedensvirkning ved at enkeltstående uthus tillates omgjort til opphold og overnatting, og i praksis en rekke nye driftshytter i verneområdet. Ei slik utvikling vil påvirke verneverdiene nevneverdig og det er derfor ikke anledning til å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 20.06.2022

Behandling

Forvalters innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane kap. IV pkt.1.1 avslår verneområdestyret for SVR søknaden fra Jone Haugland om å bygge et tilbygg til et skjul ved Skjerlevatn i Hægebostad kommune.

Verneområdestyret legger vekt på at søker fra før har to driftshytter på eiendommen. Tiltaket innebærer ei bruksendring fra uthus, til kombinert bruk til opphold, overnatting og vedskjul. Verneområdestyret viser her til forvaltningsplanen kap. 2.3.4 om at det ikke er anledning til bruksendring av uthus. En tillatelse som omsøkt vil ha stor presedensvirkning ved at enkeltstående uthus tillates omgjort til opphold og overnatting, og i praksis en rekke nye driftshytter i verneområdet. Ei slik utvikling vil påvirke verneverdiene nevneverdig og det er derfor ikke anledning til å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Saksopplysninger

Kort sakshistorikk:

Verneområdestyret for SVR avslo søknad om utvidelse av bygningsmasse (bygging av nytt anneks) datert den 2 .mai 2022.

Vedtak fra møte 2.mai 2022:

I henhold til naturmangfoldloven § 48 avslår arbeidsutvalget i verneområdestyret for SVR søknaden om bygging av anneks til ei jakthytte ved Skjerlevatn. I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. IV pkt. 1.1, er det forbud mot oppføring av nye bygninger i verneområdet. Arbeidsutvalget legger vekt på at søker fra før har to driftshytter på eiendommen. Arbeidsutvalget ønsker ikke å åpne for en praksis der utvidelse av eksisterende driftshytter skjer gjennom bygging av separate bygg med standard tilnærma ei ny driftshytte. En tillatelse til tiltaket slik det er søkt om vil ha stor presedensvirkning og vil på sikt kunne medføre en rekke nye driftshusvære i verneområdene. En slik utvikling vil være i strid med verneformålet og det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon etter §48 i naturmangfoldloven, første ledd.

Tiltakshaver, Jone Haugland, sendte inn klage/ ny søknad mottatt den 9 mai 2022.

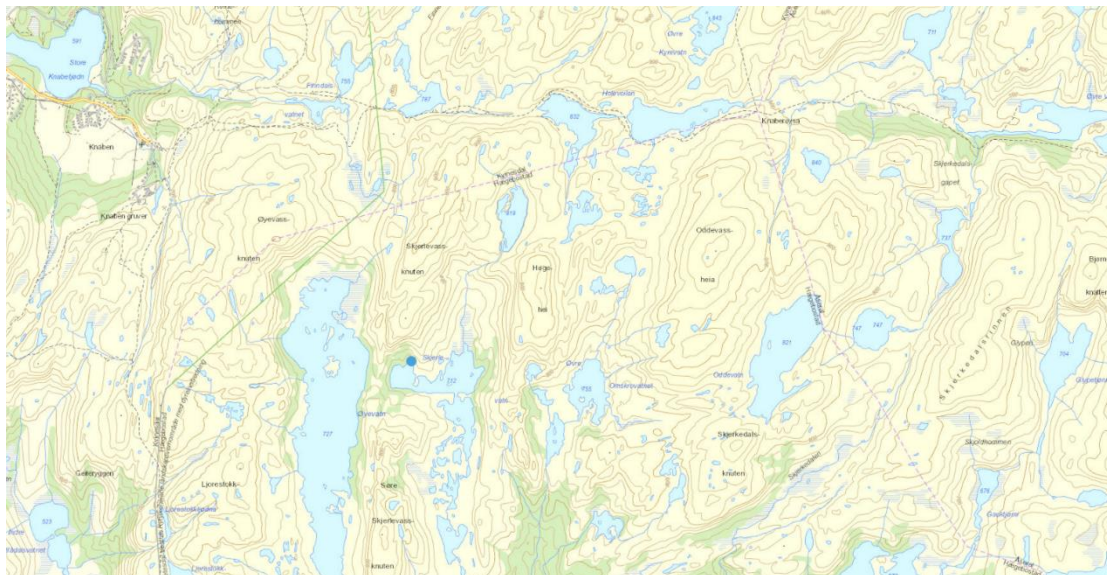
Bakgrunn for klage/ending av søknad

Det blir understreket i søknaden at det ikke er en direkte klage, men et forsøk å imøtekomme punkter fra vedtaket som ble fattet av verneområdestyret 2 mai. 2022.

Det ble søkt om å bygge et anneks med innvendig areal på 12 kvm. Formålet med å utvide arealet er å få plass til et helt jaktlag for elg slik at det er mulig å få ut elgen uten å bruke helikopter.

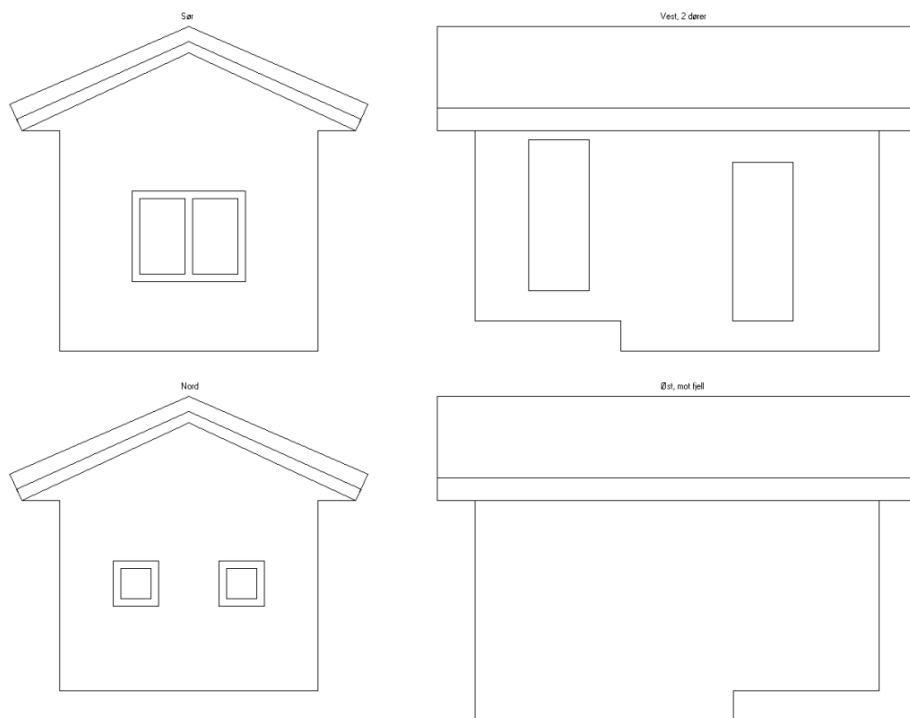
Tiltakshaver fikk avslag på å bygge et ekstra bygg og søker derfor nå om å få omgjøre dagens skjul på 5 kvm til et kombibyg (skjul og soverom). Med ekstra soverom på 3x3

meter innvendig areal blir totalt utvendig areal 19 kvm for hele dette kombibygget. Det er 3 kvm mindre enn opprinnelig søknad. Kravet om at utvidning skal skje gjennom utvidning av eksisterende bygninger vil ifølge søker være oppfylt. Da vil det ikke bli noe ekstrabygg. Terrenget der hovedbygget (jaktbua) er plassert gjør det ikke mulig å få til å bygge uten å rive det helt å bygge nytt.

Blå prikk viser hvor Skjerlevatn og jaktthytta ligger i Hægebostad kommune.

Skisse av nytt kombibyg

Skisse med dører og vinduer. Terrenget skråner, derfor er sørsiden tegnet høyere enn nordsiden.

Skisse av kombibyg.

Flyfoto viser uthuset som det omsøkes å bygge ut er markert med gult.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftenes oppstilling under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot nye bygninger.

I verneforskriften kapitel IV punkt 1.3 c kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi dispensasjon til mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Naturmangfoldloven § 48, dispensasjon når det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig:

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være utfylt for at dispensasjon kan gis:

- 1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
- 2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Forvaltningsplan

Nye bygninger og større utvidelser av eksisterende bygninger vil kunne være et trussel mot verneverdiene og i strid med verneformålet. En forutsetning for dispensasjon er derfor at det kan dokumenteres et konkret behov og at tiltaket kan gjennomføres uten nevneverdig negativ effekt på verneverdiene og at tiltaket ikke er i strid med verneformålet. Når det gjelder begrepet « konkret behov» vil det i sammenheng med nybygg bety en grundig dokumentasjon av at søker har næringsvirksomhet i området og at det er konkrete årsaker til at tiltaket er helt nødvendig for virksomheten.

Selv om forvaltningsplanen har en øvre arealgrense for de fleste type bygg, er det på ingen måte automatikk i at det blir gitt dispensasjon til å bygge opp mot denne arealgrensa. I hver søknad vil det bli gjort en vurdering av de dokumenterte behovene og innvirkning tiltaket vil ha på verneverdiene og verneformål.

I forvaltningsplanen er det listet opp generelle retningslinjer for byggesaker. Her er det blant annet nevnt at det er ikke mulighet til bruksendring av uthus, utlør, naust og lignende (jf. plan og bygningsloven).

Tallet på bygninger i verneområde skal holdes på et nivå som ikke er i strid med verneverdier og verneformål. Inngrep i nye området skal unngås, og ved behov for å øke bygningsmasse skal dette skje gjennom utvidelse av eksisterende bygninger.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde.

Vurdering

Forvalter behandler saken som en ny søknad og ikke klage. Forvalter har behandlet saken etter § 48 i naturmangfoldloven. Saken kan ikke behandles etter verneforskriften

kapittel IV punkt 1.3. c da tilbygget i denne saken er tre ganger så stort som selve skjulet.

Årsaken til at første søknad ble avslått var at det da ble søkt om å bygge et frittstående bygg (anneks) for å utvide bygningsmassen. Forvaltningsmyndigheten ønsker ikke å åpne for en praksis der utvidelse av bygningsmasse skjer gjennom bygging av separate bygg med standard tilnærmet en ny driftehytte. En slik tillatelse ville fått en stor presedensvirkning.

Med bakgrunn i første behandling da det ble presisert at utvidelser skal skje gjennom eksisterende bygninger har tiltakshaver nå endret søknaden til å gjelde utvidelse av et skjul. Skjulet ligger noen meter fra jakthytta som han nå søker om å utvide til et kombibygget med BYA på 19 kvm.

Saken innebærer en vanskelig avveining. En utviding av hovedhytta til inntil 50 m² BYA ville vært en relativt kurant sak, og det er vanskelig å se den praktiske forskjellen om en slik utvidelse i stedet skjer på uthuset. Forvalter mener det likevel må legges avgjørende vekt på at et forbud mot bruksendring er særlig vektlagt i forvaltningsplanen kap. 2.3.4. I verneområdet finns det 350 bygninger der flere har uthus, det kan forventes tilsvarende søknader om en åpnet opp for en slik bruksendring. I praksis vil en da kunne få en rekke nye driftshusvære i verneområdet. Ei slik utvikling vil påvirke verneverdiene nevneverdig og det er derfor ikke anledning til å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Området hvor jakthytta ligger plassert, må karakteriseres som randområde for villreinen, men er fortsatt innenfor nasjonalt villreinområde. Det er senest våren 2022 sikre observasjoner av en flokk villrein på nærmere 30 dyr nord i Hægebostad kommune. Spesielt bukker kan finne på å bruke området til vinterbeite, særlig dersom de mer «sentrale» områdene er nediset. Det er mange år siden sist det var sett villrein i Hægebostad. Observasjonene fra våren 2022 viser imidlertid at villreinen kan ta i bruk området på nytt. Etter søk i Naturbase for sensitive arter er det registrert forekomster av rødlistet rovfugl nord i Hægebostad, -men lokaltietene er i god avstand fra Skjerlevatnet hvor jakthytta ligger. Forvalter kan ikke finne registrerte sårbare kulturminner. Kunnskapsgrunnlaget §8 vurderes ut fra forannevnte, som godt, og det blir derfor lagt mindre vekt på føre var-prinsippet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning, jf. § 10: Eiendommen har i dag tre bygninger, ei jaktbu med skjul nord for Skjerlevatn. Og ei lita bu, «gamle hytta», som ligger i Vestvassdalen. Det er blitt gitt flere dispensasjoner til bruk av helikopter i forbindelse med frakt av felt vilt og transport av proviant, utstyr, material o.l til jakthytta ved Skjerlevatn. Videre sør i kommunen her det blitt gitt flere dispensasjoner til bruk av snøskuter/helikopter til hytter.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11:
Det blir ikke gjort noen vurderinger etter denne bestemmelsen, da forvalters innstilling er avslag

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12;

Det blir ikke gjort noen vurderinger etter denne paragrafen da forvalters innstilling er avslag.

Konklusjon

Det blir vektlagt i avslaget at søker har to drifthusvære på eiendommen fra før. En tillatelse som omsøkt vil ha stor presedensvirkning ved at enkeltstående uthus tillates omgjort til opphold og overnatting, og i praksis en rekke nye driftshytter i verneområdet. Vilkår i naturmangfoldloven § 48 utfylles ikke og det kan derfor ikke gis tillatelse til søknaden.